

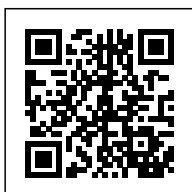

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

VII. volební období

1064/0

Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů

Zástupce předkladatele: ministr zemědělství
Doručeno poslancům: 21. března 2017 v 14:55

Vládní návrh

ZÁKON

ze dne 2017,

kterým se mění zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Změna lesního zákona

Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění zákona č. 238/1999 Sb., zákona č. 67/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 76/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 149/2003 Sb., zákona č. 1/2005 Sb., zákona č. 444/2005 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 222/2006 Sb., zákona č. 124/2008 Sb., zákona č. 167/2008 Sb., zákona č. 223/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 501/2012 Sb., zákona č. 503/2012 Sb., zákona č. 280/2013 Sb., zákona č. 344/2013 Sb., zákona č. 64/2014 Sb., zákona č. 15/2015 Sb. a zákona č. 250/2016 Sb., se mění takto:

1. V § 4 odstavec 2 včetně poznámek pod čarou č. 2 a 34 zní:

„(2) Státní lesy nelze zcizit, pokud tento zákon nestanoví jinak. Zákaz zcizení státních lesů se nevztahuje na směnu lesního pozemku, prodej spoluvlastnického podílu státu, prodej odloučeného lesního pozemku, zcizení ve veřejném zájmu chráněném tímto zákonem nebo jinými právními předpisy, vydání věci podle právních předpisů upravujících restituci majetku²⁾ nebo převod podle odstavců 3, 6 a 9. Právní jednání, kterým se nakládá se státními lesy, vyžaduje ke své platnosti předchozí souhlas Ministerstva zemědělství (dále jen „ministerstvo“). Ustanovení jiných právních předpisů³⁴⁾ tím nejsou dotčena.

²⁾ Například zákon č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi, ve znění nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 177/2013 Sb.

³⁴⁾ Například zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů.“

2. V § 4 odst. 3 se slova „s lesy ve vlastnictví státu“ nahrazují slovy „se státními lesy“.

Čl. II

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti patnáctým dnem po jeho vyhlášení.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

OBEČNÁ ČÁST

1. Zhodnocení platného právního stavu včetně zhodnocení současného stavu ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Platnou právní úpravu nakládání s lesy ve vlastnictví státu (dále jen „státní lesy“) představuje zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů. Stávající právní úprava výslovné ustanovení o nezczizitelnosti státních lesů neobsahuje. Podle § 4 odst. 2 lesního zákona je však nakládání se státními lesy podmíněno předchozím souhlasem Ministerstva zemědělství.

V případě státních podniků, kterým je svěřeno nakládání se státními lesy (§ 4 odst. 1 lesního zákona), kterými jsou Lesy České republiky a Vojenské lesy a statky České republiky, je dále třeba vzít při nakládání se státními lesy v potaz zákon č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů. Lesní pozemky jsou totiž tzv. určeným majetkem, se kterým lze podle § 17 odst. 2 zákona o státním podniku nakládat jen s předchozím schválením zakladatele, tedy Ministerstva zemědělství případně Ministerstva obrany.

Ani lesní zákon, ani zákon o státním podniku nestanoví žádná podrobnější kritéria, podle nichž jsou souhlasy k nakládání se státními lesy udělovány. Vymezení takových kritérií v potřebné míře podrobnosti přímo v textu toho kterého zákona není ani možné, ani nezbytné. Obecně platí, že při posuzování žádostí o udělení souhlasu k nakládání se státními lesy podle § 4 odst. 2 lesního zákona se přihlíží např. k lokalizaci pozemku a k jeho napojení na lesní dopravní síť, ke stavu lesních porostů na pozemku, ke kategorii lesa, ale i k tomu, zda subjekt, který má lesní pozemek nabýt, potřebuje takový pozemek ke své činnosti a má k péči o les nezbytné odborné a materiální předpoklady.

Naproti tomu při posuzování žádostí o udělení souhlasu k nakládání s určeným majetkem podle § 17 odst. 2 zákona o státním podniku je zejména sledována cena zcizovaných pozemků a to, zda je dostatečně odůvodněna dočasná (v případě nájmu, pachtů a výpůjček) nebo trvalá nepotřebnost dotčeného státního lesního majetku.

Ve všech případech platí, že konkrétně státní podnik Lesy České republiky, jehož zakladatelem je Ministerstvo zemědělství, může nakládat se státními lesy jen tehdy, je-li ze strany ministerstva udělen souhlas jak podle lesního zákona, tak i podle zákona o státním podniku. Interní předpisy ministerstva stanoví takový pracovní postup, jehož výsledkem je vždy jeden výstup, obsahující dvě rozhodnutí, přičemž obě musí být ve výsledku stejná (souhlas nebo nesouhlas).

Předběžný souhlas k nakládání se státními lesy podle § 4 odst. 2 lesního zákona se týká nejen uvedených dvou státních podniků, ale i ostatních subjektů popř. organizačních složek státu, které spravují v omezeném rozsahu nebo dočasně lesy ve vlastnictví státu, tedy např. Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových nebo Agentury ochrany přírody a krajiny. V těchto případech je vydáván pouze předběžný souhlas k nakládání se státními lesy podle lesního zákona.

Předběžnému souhlasu k nakládání se státními lesy podle § 4 odst. 2 lesního zákona lze v právním řádu nalézt ekvivalent v podobě předchozích souhlasů Ministerstva financí nebo vlády k nakládání s majetkem státu nebo k nabývání majetku podle zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích (např. § 12 odst. 4, 7 a 8 nebo § 28 odst. 1). Ve stejném režimu probíhá proces poskytování předběžného souhlasu Ministerstva zemědělství podle lesního zákona.

Zcizování státních lesů upravuje rovněž zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon bez výjimek zakazuje zcizovat státní lesy, které se nacházejí na území národních parků, národních přírodních rezervací a národních přírodních památek. Jedná se o zvláštní právní úpravu, která není nijak dotčena obecnou právní úpravou v lesním zákoně.

Platná právní úprava se netýká postavení fyzických osob. Ve vztahu k zákazu diskriminace je tudíž neutrální.

2. Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy, včetně dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Cílem předkládaného návrhu zákona je v textu lesního zákona explicitně zakotvit nezcizitelnost státních lesů. Obsahem návrhu je stručná novela § 4 lesního zákona, který upravuje nakládání se státními lesy.

Nezcizitelnost státních lesů však nemůže být bezvýjimečná a zákon musí umožňovat, aby státní lesy bylo možno v odůvodněných případech, zejm. z důvodů, které zajistí účelné hospodaření, nadále zcizovat. Návrh zákona proto rámcově vymezuje výjimky ze zákazu zcizovat státní lesy. Jedná se o směny (zejm. z důvodu arondace, tedy scelování lesních majetků a zaokrouhlování, resp. vyrovnávání hranic lesních majetků), prodeje a směny spoluvlastnických podílů státu, prodeje odloučených lesních pozemků a zcizení ve veřejném zájmu (např. pro výstavbu objektů a zařízení pro jímání a produkci pitné vody apod.). V těchto případech tedy bude nadále možné státní lesní pozemky zcizovat, ovšem pouze s předchozím souhlasem Ministerstva zemědělství. Podrobněji jsou jednotlivé výjimky popsány ve zvláštní části důvodové zprávy.

Navrhovaná právní úprava nebude mít žádné dopady ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen.

3. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy v jejím celku

V Koaliční smlouvě na volební období 2013 – 2017, v části III. Program vlády, v odstavci 3. Rozvoj zemědělství a venkova, je mimo jiné uvedeno „*Nebudeme privatizovat státní lesy*“ a „*Zákonem stanovíme nezcizitelnost státních lesů. Státní lesy musí aktivně přispívat k udržení zaměstnanosti v regionech*“. Má-li být naplněno znění zmíněné části Koaliční smlouvy, musí být „nezcizitelnost státních lesů“ zakotvena v zákoně, konkrétně v zákoně č. 289/1995 Sb., lesní zákon, ve znění pozdějších předpisů.

Lesy představují nejen rozsáhlé bohatství materiální, a tím při řádném a kontrolovaném hospodaření trvalý a vyrovnaný přínos pro státní rozpočet, ale ještě daleko více bohatství ekologické, tedy veřejné, protože lesy jako důležitá a nenahraditelná složka životního prostředí výrazně ovlivňují, resp. zlepšují poměry klimatické, hydrologické, zdravotně rekreační a další. Nezastupitelná je jejich funkce půdoochranná, krajinnotvorná a přínos lesů k ochraně čistoty ovzduší. Lesy jsou zdrojem regionální zaměstnanosti a obnovitelné suroviny - dřeva. Státní lesy jsou strategickou hmotnou rezervou státu.

V období globální klimatické změny spojené s extrémními výkyvy počasí nabývají funkce lesních ekosystémů v naší krajině ještě vyšší důležitosti. Ochrana státního vlastnictví lesů v současné výměře se tak stává nejvyšším veřejným zájmem.

Pokud si stát udrží ve vlastnictví nadpoloviční většinu rozlohy lesů, bude určovat lesnickou, ekologickou a sociální ale i ekonomickou politiku v lesích. Zejména v období klimatické změny tím naléhavěji vystupuje nutnost prosadit zákonnou ochranu nezcizitelnosti lesů v majetku státu v současné výměře.

Stávající právní úprava zcizování státních lesů v obecné rovině umožňuje, byť je k takovému kroku nutný předchozí souhlas Ministerstva zemědělství podle § 4 odst. 2 lesního zákona. Souhlas je udělován nejen státním podnikům Lesy České republiky a Vojenské lesy a statky České republiky, ale i Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových nebo Ministerstvu obrany. V dlouhodobém průměru je ročně rozhodováno o méně než 200 žádostech o udělení souhlasu Ministerstva zemědělství k nakládání se státními lesy. V současné době k masivnímu rozprodeji státních lesů nedochází a Ministerstvo zemědělství souhlas uděluje pouze v odůvodněných případech. Právě tyto odůvodněné případy mají svůj odraz ve výjimkách, na které se zákaz nezcizitelnosti státních lesů nebude vztahovat. Cílem návrhu není zásadním způsobem změnit stávající praxi, protože k tomu s ohledem na obezřetný přístup jak správců státních lesů, tak Ministerstva zemědělství, není důvod, ale tuto stávající praxi pevně ukotvit v zákoně a zajistit, že i do budoucna bude zcizování státních lesů omezeno jen na případy uvedené v zákoně.

Zakotvení nezcizitelnosti státních lesů v lesním zákoně tak má deklarovat odhodlání státu do budoucna zásadně nezmenšovat státní lesní majetek, resp. podíl státu na vlastnictví lesů na území státu, popř. také bránit neuvážené privatizaci státních lesů.

4. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky, s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána a s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie a obecnými právními zásadami Evropské unie

Navrhovaná právní úprava je v souladu s ústavním pořádkem České republiky. Podle čl. 11 odst. 2 Listiny základních práv a svobod „*Zákon stanoví, který majetek nezbytný k zabezpečování potřeb celé společnosti, rozvoje národního hospodářství a veřejného zájmu smí být jen ve vlastnictví státu, obce nebo určených právnických osob;*“. Návrh zákona neznemožňuje jiné než státní vlastnictví lesů, ani explicitně neříká, které státní lesy nelze za žádných okolností zcizit. Čl. 11 Listiny, jak vyplývá také z judikatury Ústavního soudu, chrání existující vlastnictví. Na místě tedy není ani námitka porušení legitimních očekávání ze strany osob, které by snad v budoucnu mohly chtít lesy od státu v obecné rovině nabýt.

Na druhé straně je nesporné, že se zcizování státních lesů značně omezuje a tudíž je jasně deklarováno, že stát má silný zájem na tom, aby se jeho lesní majetek nezmenšoval. Důvody, které toto omezení opodstatňují, jsou uvedeny v části 3 důvodové zprávy. Vlastnictví lesních pozemků státem je nejefektivnější způsob prosazování veřejného zájmu při hospodaření v lesích, což je v souladu s čl. 7 Ústavy, který stanoví státu povinnost dbát o šetrné využívání přírodních zdrojů a o ochranu přírodního bohatství.

Mezinárodní smlouvy, jimiž je Česká republika vázána se na navrhovanou právní úpravu nevztahují.

Předpisy Evropské unie se na navrhovanou právní úpravu nevztahují.

5. Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí.

Navrhovaná právní úprava nepředpokládá žádné hospodářské a finanční dopady na státní rozpočet a na ostatní veřejné rozpočty. Rovněž se nepředpokládají žádné finanční dopady na podnikatelské prostředí.

Navrhovaná právní úprava nebude mít žádné negativní sociální dopady ani dopady na specifické skupiny obyvatel, na osoby sociálně slabé, ani na osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny.

Z navrhované právní úpravy nevyplývají žádné negativní dopady na životní prostředí.

6. Zhodnocení navrhovaného řešení k ochraně soukromí a osobních údajů

Navrhovaná právní úprava se nijak nedotýká ochrany soukromí a osobních údajů.

7. Zhodnocení korupčních rizik

V rámci přípravy návrhu zákona byla komplexně posouzena míra korupčních rizik. Ze závěru posouzení vyplývá, že korupční potenciál vyplývající z návrhu nepředstavuje žádné riziko. Ministerstvo zemědělství již dnes uděluje předchozí souhlas pro nakládání se státními lesy. Toto povolení bude ve stejném režimu vydáváno i nadále pouze s tím rozdílem, že bude omezen počet případů, kdy bude možné souhlas udělit.

8. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Navrhovaná právní úprava nebude mít žádné dopady na bezpečnost nebo obranu státu.

9. Odůvodnění schválení návrhu zákona v prvním čtení

V souladu s § 90 odst. 2 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů, se navrhuje, aby Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR s návrhem vyslovila souhlas již prvním čtením, a to z toho důvodu, že se jedná o návrh čistě technické povahy, upravující pouze specifický režim nakládání se státními lesy.

B. ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K čl. I

K bodu 1

Zákon výslovně stanoví, že státní lesy nelze zcizit. Zákaz zcizení lesů ve vlastnictví státu však nemůže být absolutní, nýbrž musí připouštět odůvodněné výjimky. Proto zákon zároveň stanoví, že se zákaz zcizení nevztahuje na směny, prodeje spoluvlastnických podílů státu, na prodeje tzv. odloučených lesních pozemků definovaných v § 4 odst. 4 lesního zákona, na případy, kdy bude zcizení státních lesů odůvodněno veřejným zájmem, na vydání věcí podle restitučních zákonů a dále na případy, které jsou již dnes v lesním zákoně výslovně upraveny.

Takto formulované výjimky ze zákazu zcizení státních lesů ponechávají potřebný prostor mj.

- pro směny lesních pozemků, tedy zejména tzv. arondační směny za účelem scelování lesních pozemků do větších celků a vyrovnávání hranic lesních majetků,
- pro prodeje spoluvlastnických podílů státu, zejména minoritních podílů, nebo tam, kde nelze provést vypořádání spoluvlastnictví směnou pozemků, protože druhý spoluvlastník nedisponuje vhodným lesním pozemkem a současně se nejedná o odloučený lesní pozemek,
- pro prodej odloučených lesních pozemků, tedy izolovaných lesních pozemků malých výměr, jejichž ponechání ve vlastnictví státu je z hlediska efektivního hospodaření v lesích neúčelné,
- pro majetkové změny odůvodněné doloženým veřejným zájmem (veřejný zájem bude vždy v souladu s aktuální judikaturou posuzován v každém konkrétním případě individuálně – půjde např. o zcizení pozemků nebo jejich částí pro stavby zařízení pro jímání pitné vody, stavby protipovodňových opatření, pro účely obrany státu apod.).

Všechny případy právních jednání, kterými bude nakládáno se státními lesy, budou i nadále vyžadovat ke své platnosti předchozí souhlas Ministerstva zemědělství. Nejčastější formy právních jednání, kterými se nakládá se státními lesy, jsou smlouvy o zcizení státních lesů, smlouvy o převodu práva hospodaření a smlouvy o nájmu, pachtu nebo výpůjčce státních lesů.

Smlouvy o převodu práva hospodaření podléhají předchozímu souhlasu ministerstva, i když jde o převody mezi státními subjekty. Tyto převody státních lesů je třeba též sledovat, zejména jde-li o převody navrhované subjekty, které jinak nejsou určeny ke správě státního lesního majetku (např. Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových). Mimoto se sleduje též zájem na tom, aby nebyl zbytečně rozšiřován okruh subjektů, které spravují státní lesy, zejména jde-li o subjekty, které lesy ke své činnosti nezbytně nepotřebují a hospodaření v lesích nemají uvedeno v předmětu své činnosti nebo podnikání.

Pokud jde o smlouvy o nájmu, pachtu nebo výpůjčce státních lesů, jsou podrobnosti o těchto formách nakládání se státními lesy upraveny vnitřními předpisy Ministerstva zemědělství tak, aby se předešlo zbytečné administrativě, tzn., že do určité výměry lesních pozemků (nyní do 10 ha), resp. do určité doby trvání právního vztahu jsou souhlasy ministerstva uděleny paušálně.

Výslovně se stanoví, že navrženou právní úpravou nakládání se státními lesy nejsou dotčena ustanovení jiných právních předpisů. Odkaz na zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů, je činěn s ohledem na ustanovení § 20 horního zákona, který zakládá právo subjektu, kterému byl stanoven dobývací prostor na pozemku ve vlastnictví státu, aby s ním právnická osoba uzavřela dohodu o pronájmu pozemku nebo kupní smlouvu o prodeji pozemku. Odkaz na zákon č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů, je potřeba z toho důvodu, aby bylo zřejmé, že není dotčeno oprávnění zakladatele státního podniku udělovat souhlas k nakládání s tzv. určeným majetkem státního podniku, jsou-li takovým určeným majetkem lesní pozemky tak, jak je tomu nyní jak u státního podniku Lesy České republiky, tak i u státního podniku Vojenské lesy a statky České republiky.

K bodu 2

Legislativně technická úprava sledující sjednocení používaných termínů.

K čl. II

Předložený návrh novely lesního zákona by měl nabýt účinnosti patnáctým dnem následujícím po dni jeho vyhlášení. Povaha navrhovaných změn nevyžaduje stanovení delší legisvakantní lhůty.

V Praze dne 13. března 2017

Předseda vlády:

Mgr. Bohuslav S o b o t k a v.r.

Ministr zemědělství:

Ing. Marian J u r e č k a v.r.

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA Z HODNOCENÍ DOPADŮ REGULACE

Shrnutí závěrečné zprávy RIA

1. Základní identifikační údaje	
Název návrhu zákona:	
Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů	
Zpracovatel / zástupce předkladatele: Ministerstvo zemědělství	Předpokládaný termín nabytí účinnosti, v případě dělené účinnosti rozveďte Dnem vyhlášení ve Sbírce zákonů
Implementace práva EU: Ne ; (pokud zvolíte Ano): - uveďte termín stanovený pro implementaci: - uveďte, zda jde návrh nad rámec požadavků stanovených předpisem EU?:	
2. Cíl návrhu zákona	
Cílem návrhu zákona je výslovně stanovit nezcizitelnost státních lesů.	
3. Agregované dopady návrhu zákona	
3.1 Dopady na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty: Ne	
Návrh zákona nepředpokládá žádné dopady na státní rozpočet, ani na ostatní veřejné rozpočty.	
3.2 Dopady na mezinárodní konkurenceschopnost ČR: Ne	
Žádné	
3.3 Dopady na podnikatelské prostředí: Ne	
Žádné	
3.4 Dopady na územní samosprávné celky (obce, kraje): Ne	
Žádné	
3.5 Sociální dopady: Ne	
Žádné	
3.6 Dopady na spotřebitele: Ne	
Žádné	
3.7 Dopady na životní prostředí: Ne	
Žádné	
3.8 Dopady ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti žen a mužů: Ne	
Žádné	
3.9 Dopady na výkon státní statistické služby: Ne	
Žádné	
3.10 Korupční rizika: Ne	
Žádná	

3.11 Dopady na bezpečnost nebo obranu státu: Ne

Žádné

Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace podle obecných zásad – RIA

1. Důvod předložení a cíle

1.1 Název

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů

1.2 Definice problému

V Koaliční smlouvě na volební období 2013 – 2017, v části III. Program vlády, v odstavci 3. Rozvoj zemědělství a venkova, je mimo jiné uvedeno „*Nebudeme privatizovat státní lesy*“ a „*Zákonem stanovíme nezcizitelnost státních lesů. Státní lesy musí aktivně přispívat k udržení zaměstnanosti v regionech*“.

Má-li být naplněno znění zmíněné části Koaliční smlouvy, musí být „nezcizitelnost státních lesů“ zakotvena v zákoně, konkrétně v zákoně č. 289/1995 Sb., lesní zákon, ve znění pozdějších předpisů.

1.3 Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

Stávající právní úprava neobsahuje sice výslovné ustanovení o nezcizitelnosti státních lesů, obsahuje však ustanovení, která nakládání s lesy ve vlastnictví státu významně omezují a podřizují je souhlasu Ministerstva zemědělství. Jde konkrétně o ustanovení § 4 odst. 2 lesního zákona, podle něhož právní úkony, kterými se nakládá se státními lesy, vyžadují ke své platnosti předběžný souhlas Ministerstva zemědělství.

Mimoto jsou lesní pozemky také tzv. určeným majetkem, se kterým státní podnik Lesy České republiky může podle ustanovení § 17 odst. 2 zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů, nakládat jen se schválením zakladatele, tedy Ministerstva zemědělství. Obdobně je tomu, i pokud jde o státní podnik Vojenské lesy a statky České republiky, jehož zakladatelem je Ministerstvo obrany.

1.4 Identifikace dotčených subjektů

- Ministerstvo zemědělství
- Ministerstvo obrany
- Ministerstvo životního prostředí
- Lesy České republiky, státní podnik,
- Vojenské lesy a statky České republiky, státní podnik,
- ostatní právnické osoby a organizační složky státu, spravující lesy ve vlastnictví státu
- vlastníci lesů

1.5 Popis cílového stavu

Cílem předkládaného návrhu zákona je zakotvit v textu lesního zákona nezcizitelnost státních lesů. V určitých případech by však rigidní trvání na nezcizitelnosti státních lesů zkomplikovalo běžnou správu majetku a vedlo k závažným hospodářským škodám. Je proto třeba zajistit, aby zákon umožňoval řádně odůvodněné výjimky z tohoto zákazu a ponechal Ministerstvu zemědělství působnost v těchto případech udělovat předchozí souhlas k nakládáním se státními lesy.

1.6 Zhodnocení rizika

Jediným identifikovatelným rizikem je nesplnění jednoho z cílů a úkolů, které si vláda vytýčila v koaliční smlouvě.

2. Návrh variant řešení

2.1 Varianty regulatorně-technického řešení

Definovaný problém je možné řešit pouze legislativní formou, konkrétně předložením návrhu novely lesního zákona. Jiné varianty, které by mohly z obecného (regulatorně-technického) hlediska vést ke stanovenému cíli, proto nebyly zvažovány.

2.2 Varianty věcného řešení

2.2.1 Varianta 1 („nulová“)

Vzhledem k tomu, že cílového stavu nelze dosáhnout jinak, než přijetím novely lesního zákona, není možné „nulovou variantu“ realizovat.

2.2.2 Varianta 2 („absolutní zákaz zcizení státních lesů“)

Podstatou této varianty je prosté zakotvení zákazu zcizovat státní lesy. Takto formulovaný zákaz by byl absolutní a nutil by správce obhospodařovat státní lesy, i kdyby to bylo z hospodářského hlediska neúčelné.

2.2.3 Varianta 3 („zákaz zcizení státních lesů s odůvodněnými výjimkami“)

Tato varianta vychází z varianty 2, avšak zakotvuje několik výjimek, kdy lze státní lesy zcizit. Jedná se o případy, kdy by zákaz zcizení státních lesů vedl k hospodářským škodám (neboť by nebylo účelné některé pozemky obhospodařovat), případně by znemožňoval naplnění veřejného zájmu. V těchto případech se počítá se zachováním současného režimu, kdy je vyžadován předchozí souhlas Ministerstva zemědělství.

3. Vyhodnocení nákladů a přínosů

3.1 Identifikace nákladů a přínosů

3.2 Náklady

Varianta 1 a 3 nebudou mít žádné hospodářské a finanční dopady na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty, a nevyvolají ani žádné jiné náklady na straně státu nebo podnikatelských subjektů.

Varianta 2 by z dlouhodobého hlediska přinesla zvýšené náklady spojené s obhospodařováním lesních pozemků, u nichž to nebude hospodářsky účelné, neboť by zákon neumožnil takové pozemky zcizit. Obhospodařování lesů malých výměr, často bez přístupu k lesní dopravní síti, je vždy nákladnější. Zvýšené náklady však nelze jednoznačně kvantifikovat, protože záleží na více okolnostech, daných povahou každého konkrétního lesního pozemku (lokalizace pozemku, druhová a věková skladba lesního porostu na pozemku apod.).

Dále by tato varianta komplikovala případné budování staveb ve veřejném zájmu, což je třeba rovněž hodnotit jako náklad této varianty.

3.3 Přínosy

Hlavním přínosem variant 2 a 3 je právní jistota pramenící ze zakotvení nezcizitelnosti státních lesů přímo do textu lesního zákona.

Dalším přínosem je stabilizace, resp. nezmenšování podílu státu na vlastnictví lesů v České republice.

3.4 Vyhodnocení nákladů a přínosů variant

Varianta 1 je z hlediska přínosů a nákladů neutrální (žádné náklady, žádné přínosy).

Přínosy varianty 2 jsou nesporné, avšak příliš rigidní právní úprava zkomplikuje řádné hospodaření se státními lesy a náklady této varianty tak v dlouhodobém horizontu mohou převýšit její přínosy.

U varianty 3 nebyly identifikovány žádné náklady, přičemž jsou zachovány všechny přínosy jako v případě varianty 2.

4. Stanovení pořadí variant a výběr nejvhodnějšího řešení

Stanovení pořadí variant a výběr nejvhodnějšího řešení

1. Varianta 3
2. Varianta 2
3. Varianta 1

Varianta 2 je nevhodná z toho důvodu, že z dlouhodobého horizontu přinese významné náklady, které mohou převýšit přínosy této varianty. Tato varianta může zkomplikovat řádné hospodaření se státními lesy a případné budování staveb ve veřejném zájmu.

Varianta 1 je z hlediska přínosů a nákladů vhodnější než varianta 2, nicméně nesplňuje základní podmínku, a sice naplnění cílového stavu, proto jde o nejméně vhodnou variantu.

Po zhodnocení nákladů a přínosů a možností dosažení cílového stavu, se jako nejvhodnější varianta doporučuje varianta 3., Jako jediná zajišťuje naplnění cílového stavu a současně u ní přínosy převažují náklady.

5. Implementace doporučené varianty a vynucování

V důsledku implementace navrhované právní úpravy nevznikají žádné nové povinnosti.

Orgánem veřejné správy odpovědným za implementaci navrhovaného řešení a za její vynucování je Ministerstvo zemědělství. Na implementaci se budou bezprostředně podílet i subjekty, které spravují lesy ve vlastnictví státu, a to zodpovědným posuzováním každého případu výjimečného zcizení státního lesa před tím, než požádají Ministerstvo zemědělství o souhlas.

S implementací a vynucováním nejsou spojena žádná zřetelná nebo identifikovatelná rizika.

6. Přezkum účinnosti regulace

Přezkum účinnosti regulace bude provádět Ministerstvo zemědělství, a to jednak průběžně při posuzování každé jednotlivé žádosti o souhlas k nakládání s lesem ve vlastnictví státu, jednak formou periodických nebo namátkových kontrol u subjektů, které spravují lesy ve

vlastnictví státu.

7. Konzultace a zdroje dat

Návrh zákona byl v průběhu přípravy konzultován s Úřadem vlády a s dotčenými odbornými útvary Ministerstva zemědělství. Dílčí aspekty návrhu a jeho odůvodnění byly konzultovány také se státním podnikem Lesy České republiky.

* * *

§ 4

Nakládání s lesy ve vlastnictví státu

(1) Pokud jde o lesy ve vlastnictví státu (dále jen "státní lesy"), vztahují se práva a povinnosti vlastníka lesa podle tohoto zákona na právnickou osobu, které je svěřeno nakládání s těmito lesy, pokud tento zákon nestanoví jinak.

~~(2) Právní úkony, kterými se nakládá se státními lesy, zejména smlouvy o převodu práva hospodaření nebo o převodu vlastnictví a smlouvy o nájmu nebo výpůjčce, s výjimkou smluv, jejichž předmětem je nájem nebo výpůjčka pozemků určených k plnění funkcí lesa, o jejichž omezení pro plnění funkcí lesa nebo o dočasném odnětí plnění funkcí lesa rozhodl orgán státní správy lesů (§ 13 odst. 1), vyžadují ke své platnosti předběžný souhlas Ministerstva zemědělství (dále jen "ministerstvo"). Ustanovení zvláštních předpisů²⁾ nejsou tím dotčena.~~

(2) Státní lesy nelze zcizit, pokud tento zákon nestanoví jinak. Zákaz zcizení státních lesů se nevztahuje na směnu lesního pozemku, prodej spoluvlastnického podílu státu, prodej odloučeného lesního pozemku, zcizení ve veřejném zájmu chráněném tímto zákonem nebo jinými právními předpisy, vydání věci podle právních předpisů upravujících restituci majetku²⁾ nebo převod podle odstavců 3, 6 a 9. Právní jednání, kterým se nakládá se státními lesy, vyžaduje ke své platnosti předchozí souhlas Ministerstva zemědělství (dále jen „ministerstvo“). Ustanovení jiných právních předpisů³⁴⁾ tím nejsou dotčena.

²⁾ Například zákon č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi, ve znění nálezu Ústavního soudu č. 177/2013 Sb.

³⁴⁾ Například zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů.

(3) Právnická osoba, které je svěřeno nakládání s lesy ve vlastnictví státu **se státními lesy**, na základě písemné smlouvy uzavřené podle zvláštních právních předpisů³²⁾ převádí pozemky oprávněné osobě podle § 11 odst. 2 zákona č. 229/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů; k takovému převodu však mohou být použity jen odloučené lesní pozemky podle odstavce 4.

(4) Odloučenými lesními pozemky jsou pozemky, které jsou vklíněné mezi lesní pozemky jiných vlastníků než státu, nebo jsou to samostatné lesní pozemky obklopené pozemky, které nejsou určeny k plnění funkcí lesa, za předpokladu, že takový pozemek při výměře do 1 ha je vzdálen od komplexu státních lesů více než 100 m, při výměře do 5 ha více než 500 m a při výměře do 10 ha více než 1 000 m; za odloučené lesní pozemky se považují rovněž lesní pozemky do celkové výměry 10 ha oddělené od komplexu státních lesů vodními toky, dálnicemi, silnicemi dálničního typu, přehradami, letišti se zpevněnými plochami nebo jinými pozemkovými pruhy, které znemožňují jejich přímé spojení s komplexem státních lesů při lesní dopravě. Vzdáleností se rozumí nejkratší z mapy zjištěná vzdálenost mezi hranicí komplexu státních lesů a k převodu navrženého odloučeného lesního pozemku. Komplexem státních lesů se rozumí souvislé pozemky určené k plnění funkcí lesa o výměře větší než 10 ha.

(5) Pozemky určené k plnění funkcí lesa se považují za souvislé, jestliže se lze dostat z jednoho na druhý bez překročení cizího pozemku; úzké pozemkové pruhy do šíře 10 m nepřerušují tuto souvislost, leží-li však ve směru podélném, nezakládají souvislost mezi pozemky jimi spojenými; za takové pruhy se nepovažují vodní toky, dálnice, silnice dálničního typu, přehrady, letiště se zpevněnými plochami a další pozemkové pruhy, které znemožňují přímé spojení mezi jimi oddělenými pozemky určenými k plnění funkcí lesa při lesní dopravě. Souvislost není přerušena pozemní komunikací, vodním tokem, správní hranicí okresu, hranicí obce, hranicí katastrálního území nebo oplocením a podobnými stavbami, pokud neznemožňují přímé spojení mezi jimi oddělenými pozemky určenými k plnění funkcí lesa při lesní dopravě.

(6) Pro převod lesních pozemků v uznaných farmových chovech³³⁾ neplatí uvedená omezení vzdálenostmi a výměrami od komplexu státního lesa. Lesní pozemky v těchto uznaných farmových chovech mohou být převáděny na jiné vlastníky pozemků v těchto uznaných farmových chovech, a to do celkové výměry 10 ha.

(7) Spoluvlastnickým podílem státu se pro účely převodu podle odstavce 9 rozumí podíl státu nejvíce jedna polovina, pokud velikost tohoto spoluvlastnického podílu státu vyjádřená výměrou je menší než 10 ha.

(8) Pro účely převodu podle odstavců 3 a 9 se za součást lesního pozemku považují zastavěné lesní pozemky, oplocení a stavby účelových komunikací.

(9) Na základě písemné žádosti obce převede pověřená právnická osoba bezúplatně do vlastnictví obce

a) odloučené lesní pozemky určené vydaným územním plánem nebo vydaným regulačním plánem anebo rozhodnutím o umístění stavby k zastavění veřejně prospěšnou stavbou,

b) odloučené lesní pozemky určené vydaným územním plánem nebo vydaným regulačním plánem jako sportoviště,

c) spoluvlastnické podíly státu v případě, je-li obec spoluvlastníkem pozemku.

(10) Žádosti podle odstavce 9 pověřená právnická osoba vyhoví, jsou-li splněny podmínky stanovené tímto zákonem a nebrání-li převodu práva třetích osob. Ustanovení zvláštních předpisů zůstávají nedotčena.

32) § 3 odst. 4 zákona č. 503/2012 Sb., o Státním pozemkovém úřadu a o změně některých souvisejících zákonů.

33) § 1 odst. 2 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

* * *